

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Trophæa Mariana, Ob Hæresim Trivmphantam

Mattsperger, Daniel

Ursellis, 1601

Trophævm VIII. D. Mariæ Matri Misericordiæ S. Inuidiâ & Auaritiâ extinctâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70269](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70269)

tollite; magnitudinemq; ac potentiam Beatorum ac MARIÆ præsertim, non ex humanæ gloriæ infirmitate, sed ex infinitate Diuinæ Maiestatis Iesu Christi, Mariæ & Dei Filii, metiri discite, & ad perfruenda illa eadem sempiterni Triumpho gaudia, castè viuentes, & Deo fidentes aspirate. &c.

TROPHEVM OCTAVVM.

Argumentum.

Inuidet, & imminent Heretici, Ecclesia Catholica thesauris, qui de auro, argento, lapidibus pretiosis in templis Marianis ad Dei in primis honorem, & sacrificiorum vsum, vel fidelium pietatem excitandam, vel quocumq; alio modo seruantur. Inuidiam autem & Auaritiam suam latere existimant, si se pauperum patronos fingant, Iudam in ea re Ducem secuti; Sed cum manifestum sit, ipsas à Marianis clientibus ad placandum Omnipotentem Deum, & in Matre sua honorandum, inestimabiles opes in pauperum, orphanorum, egrorum subsidia coaceruari; merito hoc Trophæum statuit MARIA, tanquam misericordis Mater, & verè totius Mundi Eleemosynaria; innumera- biles enim indigentium, mendicorum, morbidorum myriades, quæ in Ecclesia Catholica liberalissimè aluntur iuuantur, curantur, hanc beneficentiam post Christum debent MARIAE, cui tanquam Matri IESU tantas diuitias in hunc ipsum vsum Catholici consecrârunt. Et in dies maiores offerunt caritate MARIANA, Inuidiam & Auaritiam Scarioicam calcantes.

DIVÆ MARIÆ MATRI MISERICORDIÆ S. INVIDIA ET AVARITIA EXTINGTA.

Inuidiæ & Auaritix
Hæreticæ
larua.

ANTEQVAM Inuidiam & Auaritiam maste-
mus, audiamus eius patronos. Quos illos? V-
num Idololatram; Alterum proditorem. Di-

cite Pon-

dicite Pontifices in sanctis quid facit aurum? Alter verò; Pauperibus datū oportuit, inquit. Et tam pauculis verbis perorata causa est Inuidiæ, & Avaritiæ. Deo non est opus auro, pauperibus opus est; Aurum ergo in templis nullum sit. Aurum in templo nec Deo, nec pauperibus prodest, quid ergo illic facit? Dicam quid facit; Aurum in templis exacuit oculos liuidorum, & excæcat animos auarorum: illi vt inuideant, & ringantur, isti vt inhient, & insidientur. Quid facit aurum in templo? ostendit te tibi. Nam si eo conspecto oculi tibi dolent, liuorem, si nimis placet, cupiditatem tibi tuam monstrat. Quid facit aurum in templo? Sacrilegos allicit, & sacrilegium suadet. Dicite Hæretici, quid vos in templo facitis? Et ego dicam vobis, in templo quid facit aurū. Hoc enim facit, quod vos facitis, facit, inquam, dum vos finit agere quod agitis. Itaq; concupitum vos iniustos facit; ablatum, fures, deprehensos, pēfiles facit aut palo alligatos, & samenticios, & adhuc quæritur, in templo quid faciat aurū? Ecce tibi verò quæ præterea in templis aurum efficit. Facit nos gratos, & beneficii memores; facit enim vt cognoscatur ille auctor, & largitor omnium bonorum diuitiarumq; qui in templo honoratur. Iustitiam facit, quia debitum soluit: Aurū enim, qui in templo dedicat, ei reddit qui dedit. Sapientes facit, discunt enim aurum contemnere, qui solent templis pendere, nec aurū nimis æstimat, qui Deo destinat; nam qui auro confideret, arcis potius ac ferro clauderet, aut in terra absconderet, quàm in templo cōseruaret. Pios facit, commonet enim illius aureæ ciuitatis, cuius non ciues futuros speramus, & optamus omnes Christiani. Viden' in templo quid facit aurū? vis verbo dicam? Queis non mortalia pectora ditant, Aurea templa bonis?

Perf. Sat. 2.

Matth. 26.

Aurum in templis nō solum ornamento, sed etiam emolumento est.

Aurea Tépla,
Christi & Ma-
riæ paupertatem
illustrant.

Matth. 2.

Luc. 2.

Beda de loc.
sanct. c. 8.
Chrysoft. in
c. 2. Luc.

At Christus, & MARIA pauperes fuerunt, aurum contempserunt; Non tamen illud aurum repudiârunt, quod Magi ab Oriente cum thure & myrrha obtulerunt; Pauperes fuerunt, hoc ipsum designat in templis aurum, nempe pauperem illum Mariæ pauperculæ Filium nos diuites effecisse. Fuerunt pauperes: in aureo igitur templo Christi & Mariæ paupertatem mirari, & imitari licebit. *Non possum,* inquit; Credo propter tuam cupiditatem improbam; Sed si potest sub tegillo pauper diuitias somniare, cur non possit sub aureo tecto Christianus Christum & Mariam pauperes contemplari? Pauperes & diuites, summates & infimates, pastores & reges in stabuli pædore cœlesti fulgore illustrati sunt, tun' censes in æterna gloria stabuli illius memoriam nullam esse? crede mihi eiusdem pietatis est, & in aureo templo pauperem Christum cum Matre laudare, & in sordido stabulo maiestatem Omnipotentia Christi & beatitudinis Mariæ admirari. Et vt videas non de auro agi propter aurum, da nobis stabulum illud nudum, in quo Virgo Mater peperit, & Deus infans vagiit, & ex templis auro oblitis opulentissimū radiosissimum quoduis in orbe terrarum delige, tibi aurum relinquemus, nos ad stabulū illud accurremus, & regis opibus præterea maiores eò cogeremus. Nonne id fecerunt Christiani beatoris illius æui? Nonne stabulū, non præse argento obdlexerunt? marmore vestiuerunt, auro exornarunt? Quid hodie diuites Christiani? quid? nisi paupertatē Christi & Matris eius, auro quoq; honorant: Ideò reliquias, & monumenta paupertatis illius memoriā ingerētia certatim opibus cōdecorant, vt publicè cōtestentur, nihil tam in Mundo pretiosum videri, q̄ Christi paupertatem. Itaq; quam imitari perfectè vel non volunt, vel posse diffidunt, eam se animo saltem suspicere testifi-

cantur

cantur auro, in quo plerique ceteri mortales confidunt.

Sed eamus ad opulentissima orbis templa, quid in iis honoratissimum censetur, marmor, an ebur? argentū, an aurum? vniones, an lapides pretiosi? ad ipsam illam humilem casam, in qua non Romulus, & Remus, urbis vnus, sed Christus IESVS, orbis totius conditor ac seruator noster nutritus & eductus est; in qua paruulus ludere visus, totius Mundi salutem sategit, minimum videbis auro & opibus vndiq; resplendentibus tribui; illi laterculi; illud cæmentum, illa area, quam muri illi inculti, & vetustate iam fumosi cingunt, illa vestigia pueritiæ Saluatoris, & quasi incunabula salutis nostræ, illa sunt, ad quæ ex vltimis terris videnda, exosculanda, honoranda ab omni hominū ordine concurritur; illuc aurum & omnis gaza aggeritur, vt demonstretur in humilitate & paupertate Saluatoris thesaurum nostrum includi. Nec alia ferè ratio templorum est, illa enim quoque sunt Dei Saluatoris nostri habitacula, quæ volumus auro ac gemmis fidem ac spem nostram testantibus, collucere.

At nimium inquit, est, quoniam auri & opum in templis nullus modus est, tanquã pietas, et erga Deū observantia diuitijs tantū & earum profusione astimanda sit. Scio Ecclesiæ thesauros auri, argenti, æris facti, & infecti inuidiosos esse, atq; ex liuore maiores videri, quæ re verâ sint, & iã penè lubet quidquid huiusmodi in templis Christianis & Marianis est, in mēsum exaugere, vt tanto magis indignãdo sese dirumpat inuidia, sed nunquã nimis est quod nunquã satis est. Imēsus Deus nullos amandi se, aut honorandi terminos ponit, remunerat quidem bonus Deus amantes, & honorâtes se, tanquã amauerint, & honorauerint satis; sed hoc satis est non p̄ infinitate Dei, sed pro imbecillitate nostra. Itaque secundum hanc aliquid satis, secundū illam nihil

In aureis Templis vile censetur aurū, p̄ reliquijs Sanctorum

Dionys. Halicar. hist. Rom. c. 1. de tugurio Romuli & Remi, per multa sæcula seruato

Vide histor. Lauretanam Hor. Turfellini &c.

Inuidiosi nimis videntur Hæreticis Ecclesiæ Thesauro & Templorū.

In diuinis, nō
timendum; ne
quid nimis.

neque satis, neque nimis est. Quod si in templis honori Dei gratia piāque; mente diues millia talenta, pauper auri ramēta consecret, hoc quidem satis est, illud nimis non est; sæpè qui nihil dedit, satis dedit, nunquam qui plurima vel omnia dedit, nimis dedit. Ad vitam tolerandam Christiano perfecto quiduis satis est; in Deo colendo nihil satis, nihil nimis est; Angusti pectoris est in diuinis timere, ne quid nimis. Inuidis hoc relinquamus, quibus in alienis bonis etiam quod parum est, nimis est, in propriis æstimādis nihil satis est. Sed quid agimus, relicta ne virtute Inuidiam placamus? imò Christiani Catholici inuidorū corda lancinamus; amplificanda pietate, liberalitate, & magnificentia nostrā in Mariana & Christiana templa, sacra-ria, altaria, sacrificia, hominesque sacros? Licet igitur thesauros Ecclesie Christiane & Mariane tantos esse hæretici insaniant, eosque nonnulli rapiant, nihilominus per totum Mundum Aedes Mariane auro radiant, nec usquā tantum improbitas inuidit & abstulit, quantum alibi pietas prouidit & reddidit.

Aurum in tem-
plis facit &
fœnerat aurū

1. Timoth. 6.

Quod si ampliùs quæritur; In templo quid facit aurum? Ipsa pro nobis templa, eorumque sinus ac parietes fornicati respondeant voce recipiā, & resultante ad opprobrium interrogantis. Quid enim stulte rogas, in templo quid facit aurum? Facit aurum. Crede hoc ipsum tibi rerum naturam dicere interrogatam. In templo quid facit aurum? Facit aurum. In templis igitur quæstum quærimus? Quippini? quoniam quæstus magnus pietas cum sufficientia. Quis est enim fructus auri? Abundantia: Quis finis abundantie? nihil deesse: Iam mihi quispiam omnium copiosorum, & qui aurum multum congestum habent, domos ac palatia circumeundo Cræsos omnes & Cræfos interroget. Audiet omnibus & singulis multa, imò de-
esse innu-

esse innumera; at ex iis, qui omne aurum & opes, Deo Mariae, Sanctis dicarunt, inuenies non paucos, quibus tum demum nihil deesse cepit, cum omnes diuitias suas cultui diuino manciparunt. Iam, quod tu mihi aurum purius ac pulchrius monstrabis quam sit animus cum diuina gratia seipso contentus, cui omnia ea parata sunt, quae non desiderat, hoc ipso longè felicior aurum possidente, cum timore perpetuo, aut amittendi aliorum fraude, vel propria morte deserendi. *Pauci sunt, inquis, qui tali modo, taligmente templis aurum donant.* Imò multi sunt, si numerum ipsum in se spectes, nec cum maiore, & peiore vulgo componas, imò in rebus admirabilibus, vel paucos esse excellentes multum est. Igitur sacrum illud aurum, non solum aurum, sed & homines aureos caelo aureo dignos efficit. Quid aurum in templo? nonne aurum facit, quando vnius liberalitas aliorum multorum munificentiam incitat, vt certatim aurum conferant, & sanctis ritibus magnificentius obeundis accommodent? Quin & aliam ratione aurum in templis facit, imò generat aurum. Nam opes Ecclesiae non tantum hominum liberalitate piorum eò usque excreuerunt, sed magis etiam occulto quodam sed admirabili diuino fauore & benedictione tanta incrementa sumpserunt, vt verum vnde quaque videretur illud caeleste Saluatoris oraculum; eos qui quodcumque ob nomen suum reliquissent, centuplum accepturos, etiam in hac vita.

Sed adhuc aliam nobis larvam Liuor obtendit. *Luxum, intemperantiam, & vno verbo abusum tantarum diuitiarum, in templis Christianis & Marianis.* Sed puer est, quem haec Mormo terret; aut enim aurum in toto mundo nullum sit, quia plerique in sui & aliorum perniciem eo vtuntur; aut si bonis quoque viris aurum propter cupidos non

Marc. 10.

Abusus opum, quae templis donantur Marianis, pietatem & meritum donantium non minuit.

eripitur; templis quoque propter pios relinquatur; Inuidia verò triumphata, tandem digno supplicio excarnificetur, & eius spolia in tholis suspendantur, cum hac inscriptione, In sanctis quid faciat aurum? Facit ut in templis sanctis homines sancti, sanctè, sancto Deo sancta sacrificia atq; vota tam illustri magnificentiâ, quàm religiosâ reuerentiâ, peragant, nuncupentq;.

Quicquid Templis, idem & pauperibus donatur.

Inuidiam Auaritia sequitur Iudaicâ pietate exornata, & huic fauces intercludendæ sunt, ne fictis sermonibus simplicioribus illudat. *Pauperibus*, inquit, *illud aurum, illas diuitias datas oportuit, quas in templorum parietes, & in Marianum cultum profundunt serui & sodales Mariani.* Sanè verò sapienter, si modò seriò; nam hoc totum quod in Dei cultum, & honorem templorum, ac *MARIÆ* quomodocunq; publicè infumitur, id pauperibus datur; illa enim templorum pulchritudo, illa sacrorum munerum celebrandorum maiestas, pauperibus quoque fruenda datur; & sicut templa pauperibus patent, ita & thesauri ac ornamenta eorundem pauperum pietati ac religioni subseruiunt. Quare eo ipso aurum atque opes suas pauperibus communicant, quod potius in ædes sacras, sibi & mendicis communes, quàm in priuatarum ædium splendorem erogant. Et quando sese possessione illius pecuniæ, quâ templis pii deuouent, abdicant, pauperibus illas dedicant; neq; enim illud tantum pauperibus datur, quod in eorum cibum impenditur, sed quidquid quomodocunq; eorum comòdo donatur. Itaq; non solum illud aurum, quod in templis publicis fulget, sed quidquid etiam in sodalitiis Marianis decoris ac dignitatis est, id non diuitum proprium, sed semper cum multis pauperibus comòne est, quoniam qui Mariam Dei Matrem verè colunt, etiam à suis conuentibus & còsuetudine

paupe-

pauperes non excludunt. Pauperibus igitur datur, quod Deo aut MARIÆ, sanctisq; templis dedicatur.

Est hoc vnū vulnus, quo personata Cupiditas fauciatur, sed pluribus confodienda est. Quid enim est illud quod pauperibus dari oportere blateras? Aurū & opes, q̄ ad cultum & ornatū templorum Marianorum, & aliorū destinantur? Quid ergo, an illud solū, quod templis Marianis, & locis sacris legatum, donatū est, pauperibus dandū est? Dic igitur cur hoc aurum sacrum solū, non autē omne aliud q̄ in luxum profanum insumitur pauperibus largiendum est? Rursum si & hoc & illud pauperibus dandum est, nonne, quod pauperibus debetur, pauperū est? quod pauperū est, pauperes sibi capere, imō rapere possunt, siue in templorū, siue in ædium penetralib. detentū? Deinde quos tu mihi pauperes narras, quos calamitas, an quos cupiditas depauperauit? illi modico pro necessitate cōtenti sunt; his nihil satis est. Quod si & his, thesauros omnes, ad ostentationē clausos assignas, nonne sacrilegiū, rapinas, furta suades? Sed heus patrone pauperū responde; de illo auro & argento, de illis opibus, diuitiis ac thesauris, quos toto superiore sæculo misericordes isti, vt videri volunt ex innumerabilibus templis abstulerunt, quid factum est? quotam inde partes pauperes acceperunt? quotam sibi fiscus? quotam luxuria, quotam libido vendicauit? Nos quidem scimus inter ea templa & monasteria non pauca fuisse, de quorum singulorum abundantia vnâ die celebriori longè plures pauperes pascerentur; quam modo omnib. annis inde egeni accipiūt: plus illic Catholica & Mariana pietas vnâ die erogauit, quā Hæretica misericordia toto sæculo largiatur. Non potest igitur illud ipsum aurū quod templo destinatur eâ solâ ratione & causâ pauperibus adiudicari, tanquam proprium ipsorum sit,

Hæretici dum se patronos pauperum faciunt, rapinas & sacrilegia suadent.

Hunc nodum non soluunt, sed scindunt aduersarij: & more eorum qui ad Christi crucem vigilabant, aut diuidunt inter se, aut fortiūtur, nec aliis pauperibus locus nisi qui Christum crucifigunt, & hereditatem eius dissipant.

nisi

nisi omne aliud aurum, quo carere opulenti sine noxa possunt, pauperibus spoliandum, & deprædandum permittamus, vti permisit iam sapius sibi Hæretica Impietas, & Cupiditas.

Nulla est in mundo maior misericordia in pauperes, eâ quam illis exhibent Mariani Sodales & Christiani, propter Christum & Matrem eius.

Aliquot documenta Catholica Mariana misericordie & liberalitatis generatim tantum ostensa.
1 Clerici & Catholica Ecclesie Ministri.

2 Religiosi, præsertim Mendicantes.

Sed audio moribundam nihilominus, *insipientem se rapinas, aut sacrilegium suadere, illud iniquum videri, ut muti parietes auro, viua Christi membra frigore rigeant, præsertim cû de pauperibus alendis præcepta data sint, de templis ornandis mandatum seuerè nihil sit.* Ecce verò nouum iterum nouo ac lethali vulnere faciendo ferrum præbet, præ quo quidem luforiis hætenus armis dimicasse videri possumus, hoc verò decretorium telum est, quod ipsam monente Rea vibro. Ostendendum enim est, eos, qui Mariana templa auro & opibus condecorant, pauperum non obliuisci; Quid obliuisci? ingentes & admirandas diuitias in verè pauperes congerere; imò longè maiores gazas alendis pauperibus, quàm templis ornandis destinare. Idq; adeò, vt si ratio conficiatur eorum, quæ viua Dei templa liberalitate Marianâ sibi donata absumunt, tunc id, quod inter ornamenta saxeorum templorum remanet, exiguum, ac minimè inuidendum videri possit. Primum, nonne in pauperes cõfertur quod in Dei & Ecclesie Catholicae ministros impenditur, qui magnam partem, aut pauperes genere sunt, aut diuitiis sponte se patriis abdicantes, paupertatem voluntariam professi quærendâ paupertate, diuitias illas inuenerunt? Quot sunt pauperum monachorum greges, ac religiosorum hominum examina? Vnde aluntur, nisi eorum liberalitate, qui Mariana templa & monumenta, auro & opibus exornant? Contemplare ergo, mihi non solum Ecclesiarum, monasteriorum redditus, ac prouentus annuos, sed quotidianas in clericos pauperes, ac propter Christum mendicantes religiosos eleemosynas; Statue iam in vna aliqua

provincia

provincia grandi hæretica præter mendicos stipem osti-
atim accipientes, totidem præterea alios pauperes, quot
in Catholica aliqua vrbe aut puincia sunt Clerici, & mo-
nachi quotidiana de liberalitate viuētes, noñe incredibi-
le videbitur tot pauperes quotidie ali posse. *At, nugatur,*
monachi isti non sunt verè pauperes. Sint an non sint, non iam
quæro; Illud satis est ad triumphandum de Auaritia, quòd
tanquam pauperes stipem accipiant, & quòd tanquam
pauperibus tam multa largiantur, tantùm Mariani Chri-
stiani. Deinde, noñe pauperibus impenditur, quod Scho-
lis instruendis, conseruandis, ornandis adhibetur? At vix
vlla templa sunt, quæ non suas Scholas adiunctas habeāt,
in quibus ipsis quoque puerulis alendis, aut aliquo bene-
ficio iuuandis magna vis pecunię consumitur? Sed ad ma-
gis miranda & propriè Mariana veniamus. Nonne iidem,
qui Mariana templa construxerunt, & dotarunt, amplif-
sima quoque nosocomia & Xenodochia exædificârunt,
& collocupletârunt, vt celebrioribus in locis nihil quid-
quam pauperibus ad cibum, vel ægrotis ad medicinam,
vel peregrinis ad necessitatem deesse possit? Quid? ipsos
pauperes & mendicos vel roga, vel sectare, vide quo tur-
matim & gregatim conuolent, deprehendes eorum mul-
ta millia ad Mariana templa, ad Mariana festa, ad Maria-
nas peregrinationes conuenire, idq; in toto ferè orbe ter-
rarum, & hæc tam innumerabilis pauperum multitudo
interdum quidem vnius a ut alterius opulentioris Maria-
ni sodalis liberalitate alitur, interdum de bonis templo-
rum, quandoq; magistratuum præsertim Ecclesiasticorū
benignitate, plerumque etiam collectitia stipe ipsorum
peregrinorum pauperum sustentatur. Quòd si quis celeb-
riora Mariana festa consideret, & in iis concursationes
pauperum ad Mariana nobiliora in orbe Catholico tem-

3 Scholastici
& Studiosi eor-
umque habi-
tationes & Gy-
mnasia.

4 Nosocomia
& Xenodochia
Mariana.

5 Stipes & e-
leemosynę que
in singulis ce-
lebritatibus
Marianorum
Templorum,
in pauperes
erogantur.

6 Eadem, si
nobiliora lo-
ca consideres,
& coniungas,
planè regios
sumtus æ-
quant.

O

pla,

7. Quæ quoti-
die in paupe-
res, à Marianis
Catholicis cō-
feruntur ob
Christi & Ma-
tris eius hono-
rem elemofy-
næ, sunt inæsti-
mabiles.

pla, omnemq; numerum pauperum inire, vtcunq; volue-
rit, facile inueniet, illis omnibus, vel vno die alendis regii
etiam alicuius ærarii opes exhauriri posse. Rursum si ea-
rum quoque Eleemofynarum omnium, quæ tali die, tam
diuersis in locis perfecta ratio confici posset, id quoq; ap-
pareret aliquot talentorum auri millium summam habe-
ri ex sola stipe conuenarum Marianorum Christianorum
ac peregrinorum sodalium. Nouimus in vna Æde Ma-
riana, quæ tamen non est inter primas ac celeberrimas
(nisi fortè vnus prouinciæ) non toto biduo supra duo au-
reorum millia collecta fuisse in vsum pauperum solum-
modo cessura. Deniq; quod omnibus in festis Marianis a
pud omnia templa & monumenta Mariana à Marianis
sodalibus & Christianis in honorem nominis Mariani
toto anno toto in orbe in pauperum vsum, siue alimenti,
siue vestium, siue pecuniæ, siue rerum pretiosarum expen-
ditur, impenditur, & confertur, id cum immensis opibus
ærarii Romani, cum locupletissimum fuerit, certare, eas-
que exsuperare posse, planè nihil ambigo, securusq; tan-
dem aduersus Cupiditatem & Improbritatem firmo con-
stitutoq; Trophæum hoc, nullâ vi vel fraude reuellendum;
MARIANVM ÆRARIVM, quod idem & commune PAV-
PERVM ÆRARIVM est, omnium quæ sub cælo sunt, fue-
runt, & erunt, locupletissimum esse, perenni largitatis flu-
mine exundans, & de honore MARIÆ magnæ Ma-
tris DEI scaturiens, vti ea meritò omnium gen-
tium linguis MISERICORDIÆ MA-
TER sit cognominata.

TRO-